

Agyonlőtték a japán miniszterelnököt

A „Fekete Sárkány Vérszövetség” tagjai követték el a halálos végű merényletet a kormányfő ellen — Előreszeggett revolverekkel hatoltak be Inukai miniszterelnök szobájába, akire több lövést adtak le — Merénylet a rendőrfőnök ellen — Az összeesküvők katonai puccsot terveztek — Bomba a japán Nemzeti Bank kapujában — A merénylők közül többeket elfogtak, amikor motorcsónakon akartak menekülni

Tokióban katonai államcsínyt készítettek elő

Londonból jelentik: Doumer meggyilkolása után most egy újabb, szintén igen nagy horderejű merénylet foglalkoztatja a világ közvéleményét, amelynek halálos áldozata Inukai japán miniszterelnök. A 76 éves agg miniszterelnököt pünkösd vasárnapján gyilkolták meg az úgynevezett „Fekete Sárkány Vérszövetség” tagjai. A merényletről, amely Japán lakosságát még mindig óriási izgalomban tartja, az alábbi tudósításunk számol be:

Vasárnap délután fél 6 óra tájban automobil állott meg a miniszterelnökségi palota előtt és a gépkocsiból több tengerésztiszt ugrott ki, akik előre szegezett revolverekkel behatoltak a főkapun, félrelépték a folyosókon tartózkodó tisztviselőket és egyenesen Inukai miniszterelnök szobája felé tartottak. A tengerésztisztek betörték a hatalmas szárnyas ajtót és a következő pillanatban szemben álltak az alacsony terméű kormányfővel, aki, mikor meglátta a merénylőket, rájuk kiáltott: „Lőjjetek, ha mertek!”

Vakmerő támadás

Ekkor ketten a merénylők közül lefogták Inukait, míg a többiek több lövést adtak le a miniszterelnökre, akinek valamennyi golyó a fejébe turódott. Inukai miniszterelnök azonnal összeesett, míg a merénylők állandó tüzeléssel fedezték menekülésüket. Eközben a miniszterelnökség tisztviselői közül többen súlyosan megsebesültek. A palotában leirhatatlan pánik tört közben ki, ennek ellenére azonban többen a megsebesült miniszterelnök segítségére siettek, aki ekkor már haldoklott. Hálószobájába vitték, ahová össztelefonálták a japán főváros valamennyi hírneves professzorát, segíteni azonban már nem lehetett a miniszterelnökön, aki borzalmas kínok között kisérvetett.

Ezzel a merénylettel csaknem egyidőben a rendőrfőnökség palotájában szintén hasonló merénylet játszódott le. Itt a tisztviselők közül négyen súlyosan megsebesültek, továbbá a rendőrfőnök és egy éppen ott tartózkodó újságíró is. A merénylők itt több bombát is felrobbantottak. Ugyanekkor egymásután explodáltak a középületek előtt a terroristák bombái. Az első bombát a Japán Nemzeti Bank főkapujába dobták, ezután a külügyminisztérium épülete, a konzervatív-párt palotája, a Sejukai ellenzéki párt helyiségei és több magasrangú politikus, volt miniszter, ellen követték el bomba és revolveres merényletet. Aradi hadügyminiszter annak köszönheti megmenekülését, hogy nem volt otthon, amikor a gyilkosok házába betörték. A bombamerényleteknél az eddigi jelentések szerint 11 súlyos sebesültje van, hét rendőr, egy tiszt és három polgári személy.

Mint későbbi jelentések tudatják a terroristák merényletet követték még el a „Vértestvérség” nevű titkos szervezet vezére, Massida és egyik alvezére, Nishida volt hadnagy ellen is, akikre többször rálöttek és su-

lyosan megsebesítették. Mindezek a merényletek alig 15—20 perc leforgása alatt játszódtak le és Tokio lakossága körében nagy pánikot idéztek elő. Ugyanezen időben a város különböző pontjain katonai személyek a következő tartalmú röpcédulát osztogatták: „Éljen a mikádó! Pusztuljon a politikusok korrupciója! Vesszen a pénzügyi oligarchia! Le az osztályok előjogaival! Az országot csak a diktatura mentheti meg! Azt akarjuk, hogy a hatalom egyetlen birtokosa az országban a mikádó legyen!” A röpcédula aláírása pedig a következő volt: „A fiatal katonai és tengerész tisztek egyesülete.”

A rendőrség és az államvédelmi hatóságok a merényletet követő percekben már teljes permanenciában voltak és alig félórával később a merénylők közül hetet elfogtak az egyik kikötőben, éppen akkor, amikor motorcsónakon menekülni próbáltak. A terrorista összees-

Nemzeti kormányt követel a japán hadsereg

A hivatalos jelentéssel ellentétben általános szenzációt keltett a japán hadsereg ultimátumának híre. Micsaki tábornok, helyettes vezérkari főnök bejelentette a hadsereg nevében, hogy nemzeti kormányt követelnek és abban az esetben, ha mégis pártkormányt nevezne ki a mikádó, úgy a hadsereg nem jelöl hadügyminisztert. Ősi szokások szerint ugyanis a hadsereg jelöli ki a hadügyminiszter személyét. A hadügyminiszter és tengerészeti miniszterek viszont bejelentették, hogy nem akarnak helyet foglalni az új kormányban, mert felelősnek érzik magukat a történelemért. Nem tudtak ugyan előre a készülő eseményekről, de nekik lett volna hivatásuk megakadályozni.

A kormány elhatározta, hogy egyelőre nem hirdet ostromállapotot, mert nem akarja nyugtalanítani a közönséget. Ha azonban még egy merénylet történik, úgy feltétlenül sor kerül az ostromállapotra. A hadsereg tartalékezeireid behívták, a királyi palota előtt pedig szigoru

küvés 18 további résztvevője önként jelentkezett a rendőrségen, a vallomástétel azonban megtagadták. Az eddigi nyomozás során sikerült megállapítani, hogy a merénylők fekete listát készítettek, amelyen előkelő politikusok és nagyiparosok nevei szerepelnek, akiket szintén meggyilkolni készültek. A rendőrség véleménye szerint a merényletek sorozatát katonai személyek készítették elő, azzal a céllal, hogy teljes felfordulást csináljanak és a zür-zavarban magukhoz ragadva a hatalmat, katonai diktaturát proklamáljanak.

Lemondott a japán kormány

A japán minisztertanács, amely még vasárnap este összeült, úgy döntött, hogy a miniszterelnöki teendőt ideiglenesen Takabashi pénzügyminiszter veszi át. A helyettes miniszterelnök a minisztertanács végeztével megjelent a mikádó előtt és benyújtotta a kormány lemondását, amelyet azonban a mikádó nem fogadott el. Ennek ellenére azonban a hadügyi és a tengerészeti miniszter külön is benyújtotta lemondását. Miután a merényletnek nemcsak politikai, hanem súlyos pénzügyi kihatásai is lesznek, az összes japán áru- és értéktözsdéket bezárták. Japán nagyobb városaiban és községeiben a hatóságok állandó riadó-készültségben vannak, úgy hogy további merényletek vagy zavargások aligha fordulhatnak elő.

Tokiói jelentések szerint Inukai utóda előreláthatólag Suzuki igazságügyminiszter lesz. A tizenhét merénylő tiszt a közeli napokban kerül a tengerészeti bíróság elé. A hivatalos kommunikáció szerint a merénylők a hadsereg és haditengerészet felelőtlen elemeiből kerültek ki, akiknek nincsenek hivatásai.

őrséget tart a gárda. A városban általános csend uralkodik. A kormány tagjai elhatározták, hogy Suzukit jelölik kormányelnöknek, úgy hogy előreláthatólag a mikádó őt nevezi ki.

A meggyilkolt Inukai környezete elmondta, hogy a merénylők már az előszobában kezdtek lövöldözni. Amikor berontottak a dolgozószobába, a miniszterelnök megkérte őket, ne löjjenek rá, meghallgatja kívánságaikat és lehetőleg teljesíti őket. A tisztek azonban nem hallgatták végig Inukait, hanem sortüzet adtak le rá. Miután tudták, hogy a miniszterelnök páncélinget hord, ketten tartották, míg a többi a fejére és a nyakára célzott.

A Petit Parisien tokiói tudósítása szerint a készülő merényletről már régen beszéltek és tudott dolog volt az is, hogy katonai államcsínyt készül. A merénylet ügyében az elfogott tiszteken kívül több magasrangú tiszt is belekeverődött, ezeknek nevét azonban egyelőre titkolják.

Polgári kormányzót kap Erdély

Állítólag három miniszter válik ki a kormányból — A kormány cáfolja az átszervezését

Ellentétes hírek a kormány átszervezéséről

Bucurestből jelentik: A tegnapi nap folyamán a kormányhoz közelálló politikai körökben erősen kommentálták azt a hírt, hogy a kormány átszervezése még a közeli napokban megtörténik. A híresztelések szerint Cantacuzino, Ghica és Ionescu-Sisesti kiválása befejezett tény. Jólértesültek tudni vélik, hogy a távozó Ionescu-Sisesti helyére Ottescu belügyi államtitkár kerül. Az így megüresedett államtitkári pozíciót pedig Soneriu belügyminiszteri titkárral töltetik be.

Ezzel szemben a Rador félhivatalos távirati-irodát felhatalmazták annak közlésére, hogy a kormány átalakítására vonatkozólag terjesztett hírek nélkülöznek minden komolyabb alapot.

Ugyancsak bucuresti-i jelentés számol be arról, hogy az Adeverul értesülése szerint dr. Tataru lemondott erdélyi minisztert a közeljövőben Erdély polgári kormányzójává vagy kormánybiztossá nevezik ki.

VIHAROS JELENETEK

az aradi Polgári Jótékony Egyesület

Szakadás, vagy tőkeelhelyezés — Mivel menthetők meg

a temetkezési csoportok? — Az egyesület vagyonának elhelyezési kérdése — Izzalmas viták a gyűlésen — Nem látnak tisztán a tagok

Általános érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny vasárnapi számának az a cikke, amely az aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjainak az anyaegyesülettől való elszakadásáról számolt be. Mint vasárnapi számunkban jelentettük, a vasárnap délelőtti taggyűlésen kívánták letárgyalni azt a javaslatot, hogy a két temetkezési csoport különváljon a Polgári Jótékony Egyesülettől és egyben külön jogi személyiséget is szerezzen. Ugyanekkor kívánták megvitatni a házépítés, valamint az alapszabályok módosításának kérdését is. A meghívó ezeket a fontos pontokat „tőkeelhelyezés” és „jelentések” címmel foglalta magában. A temetkezési csoportok vezetősége a vasárnapi ülés levezetésére a Polgári Jótékony Egyesület elnökét, Anghel István dr. volt polgármestert kérte fel. A taggyűlésen több mint hatszázán jelentek meg, úgy hogy az Iparos Otthon nagyterme zsúfolásig megtelt az érdeklődőkkel. A legutóbbi taggyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Anghel István dr. a jegyzőkönyv hitelesítésére Badovics Sándort és Boneu Lázárt kérte fel, majd pedig ismerette a napirendet.

Izzagott hangu vita

Arra kérte az egybegyűlteket, hogy arra való tekintettel, hogy a tőkeelhelyezéssel kapcsolatos a házépítés, ezt a kérdést az első pont alatt tárgyalják le, míg a jelentések pontjánál vegyék tárgyalás alá a jogi személyiség kérdését. Várnai Ármán arra kérte az elnököt, hogy halasszák el a taggyűlést és adjanak jól kidolgozott napirendet, mivel gyűjtőfogalmak alatt nem lehet tárgyalni, annyival is inkább, mivel az egybegyűlteket nem annyira a napirendből, mint inkább a vasárnap megjelent lap tudósításból értesültek a gyűlés tulajdonképeni tárgysorozatáról. A kérdés fölött hosszú és viharos vita fejlődött ki és végül is a gyűlés az elhalasztás ellen döntött. Anghel István dr. rávilágított arra, hogy mi tette szükségessé a szétválást, illetve a külön jogi személyiség megszerzését. A temetkezési csoport vezetősége levelet intézett a Polgári Jótékony Egyesület választmányához, amelyben a szétválást kérte. Egyben pedig telket is kért építkezés céljaira. A Polgári Jótékony Egyesület hajlandónak mutatkozott a telket eladni, ekkor azonban kiderült, hogy az ügylet nem jöhet létre, mivel az egyesület saját magának nem adhatja el a telket. Ezért vált szükségessé az, hogy a temetkezési csoportok külön jogi személyiséget szerezzenek. A külön jogi személyiség megszerzésével a temetkezési csoportok önállóak, nagykorúak lennének és nem lenne szükség arra, hogy minden határozatukhoz a Polgári Jótékony Egyesület választmánya adja hozzájárulását. A kérdés fölött hosszú és rendkívül izgatott hangu vita indult meg, amelynek során többek között Zirner Ferenc kijelentette, hogy nem tartaná helyesnek, hogy a mostani anyagi viszonyok mellett váljanak önállóvá a temetkezési csoportok. A Polgári Jótékony Egyesület gyámkodása bizonyos anyagi biztosítékot is jelentett, amire most különösen szükség van. Az Aradi Közlönyben olvasta, hogy a temetkezési csoportok ellen száznegyven per van folyamatban, amelyeknek kimenetele bizonytalan. Mint olvassa, Anghel István dr. rosszalását fejezte ki a csoportok adminisztrációs költségeinek nagysága felett, nem árt tehát a Polgári Jótékony Egyesület gyámkodása.

Nagy Lajos és Várnai Ármán az elszakadás, illetve az építkezés ellen szólaltak fel, majd pedig Badovics Sándor arra világított rá, hogy a Polgári Jótékony Egyesület alapszabályait a minisztérium olyan megjegyzéssel küldötte le a törvényszékhez, hogy az Egyesület

a pénzt csak a Cassa de Depunerinál vagy a Banca Nationalánál helyezheti el és ennek következtében a temetkezési csoportok sem rendelkezhetnek vagyonuk felett. Zborovszky Gyula főmérnök az izgalmas és három óráig tartó vita befejezésekor azt javasolta, hogy mivel a tagok a helyzetet nem látják tisztán, küldjenek ki egy bizottságot, amely a temetkezési csoportok ügyeit megvizsgálja és az így nyert tapasztalatok alapján tesz javaslatot a taggyűlésnek a további magatartásra vonatkozólag. A taggyűlés ezt a javaslatot általános helyesléssel fogadta s a bizottságba Zborovszky Gyulát, Badovics Sándort, Gyöngyösi Jánost, Zirner Ferencet, Embey Gyula dr.-t és Bodnár Jakabot delegálta. Így tehát a legközelebbi taggyűlést csak a kiküldött bizottság jelentésének elkészülése után fogják összehívni és ekkor dől el az is, hogy külön válik-e a két temetkezési csoport a Polgári Jótékony Egyesülettől.

A vasárnapi taggyűlésen elhangzottakkal kapcsolatban nem érdektelen megemlíteni, hogy a Polgári Jótékony Egyesület alapszabályaival, illetve vagyonával tulajdonképpen hogyan is áll a helyzet. Az Egyesület alapszabálytervezetét annakidején felküldötték a minisztériumba, ahonnan azt olyan ajánlással küldötték le a törvényszékhez, hogy az egyesület vagyonát a Cassa de Depunerinál, a Banca Nationalánál vagy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezeténél helyezheti el. Nincs szó

tehát arról, hogy csak az első két intézménynél lenne elhelyezhető az egyesület vagyona, mivel a minisztériumi leirat névszerint megemlíti az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét is. Az alapszabályok ügyének letárgyalására a közeljövőben tűz ki terminust az aradi törvényszék.

Statistikai adatok

A vasárnapi gyűlés után az érdekeltek körében élénken vitatták a kérdést, hogy tulajdonképpen hogyan is lehetne a leghelyesebben megoldani a temetkezési csoportok ügyét. Többek között felmerült az a lehetőség is, hogy a halotti járulékok számát felemeljék. A tagok ugyanis halálesetenként fizetik be a járulékokat. Azok, akik a halotti járulékok számának felemeléséről szóló tervet felvetették, a következő példával kívánták illusztrálni a helyzetet:

— A. B. csoportnak jelenleg 1400 tagja van és a csoport eddig 580 haláleset után fizetett ki halálózási járulékokat. Miután a tagoknak összesen nyolcszáz járulékot kell kifizetniük, hátramarad még 220 befizetés. A statisztikai számítások szerint ez a kétszázhusz ember körülbelül két év múlva meghal, marad ekkor tehát 1180 tag, akiknek tovább járulékot nem kell fizetniük. Két év alatt a csoport tartalék-alapja legfeljebb három millió lejre emelkedik. Az 1180 tag kifizetésére pedig 11.800.000 lejre lenne szükség. A helyzet tehát az, hogy függetlenül attól, hogy külön jogi személyiséget szerez vagy nem a két temetkezési csoport, a helyzetet csak úgy lehetne megmenteni, ha felemelik a halotti járulékok számát és a tagok nem nyolcszáz járulékot fizetnek, hanem három-négyszázal többet. Ebben az esetben el lehetne kerülni az összes nehézségeket, amelyek két-három év múlva az előjelek szerint felmerülnének.

Sok függ egyelőre természetesen attól is, hogy a kiküldött hatos bizottság milyennek fogja találni a helyzetet.

Abelügyminisztériumba olvadt az erdélyi alminisztérium

Az aradi Savu Constantin vezeti tovább az erdélyi közigazgatási ügyeket önálló hatáskörrel a belügyminisztériumban :-: Egy érdekes távirat, amely az erdélyi alminisztérium sorsáról legelőször Aradra adott jelentést

Általános feltűnést keltett erdélyszerte a kormány az az intézkedése, amely egyik napról a másikra költségvetési okokra való hivatkozással leépítette a miniszterelnökségen berendezett erdélyi alminisztériumot, amelyet az Aradon is ismert Tataru Coriolan dr. egyetemi professzor vezetett. Az alminisztérium feloszlata által természetesen számtalan olyan fontos, speciálisan erdélyi vonatkozású ügy maradt elintézetlen, amelyeket az eddigi minisztériális ügymenet szerint csakis az erdélyi alminisztérium útján lehetett a kormány elé terjeszteni.

Ezen az állapoton kívánt segíteni Argetoianu belügyminiszter, amidőn úgy intézkedett, hogy az egykori erdélyi alminisztérium egész szervezetét a belügyminisztérium vegye

át. Erről ma reggel érkezett az első felhívató jellegű értesítés az arad megyei prefektúrára, ahol Savu Septimiu főbíró, prefektusi kabinetfőnök kapott egy magántáviratot édesapjától, az Aradon általánosan ismert Savu Constantin minisztériumi igazgatótól, aki eddig Tataru alminiszter helyetteseként működött az erdélyi minisztérium vezetésében. Savu Constantin értesítette fiát, hogy az erdélyi minisztérium ügyosztályait Argetoianu belügyminiszter a belügyminisztériumi adminisztráció ügykezelésébe olvasztotta be, oly értelemben, hogy ez az ügyosztály továbbra is speciálisan az erdélyi közigazgatási ügyeket referálja a belügyminiszternek. Az ügyosztály élén — amint az Aradra érkezett távirat jelzi — továbbra is Savu Constantin áll minisztériumi igazgatói minőségben.

Megtámadták az interimár-bizottságot

Harc a legelő körül — egy arad megyei községben

bizottság tagjai — Beleavatkozik a csendőrség

Különös események játszódtak le tegnap délután az arad megyei Prunisor község határában. Prunisor község lakossága már régen harcban áll Nadalbesti és Miniad községek lakosságával, mivel annak idején Prunisor község legelőjének egy részét kisajátították és a fent említett két községnek itélték oda. Néhány nappal ezelőtt aztán Prunisor község lakosai kivonultak a tőlük elvett legelőre és ott magukat pusztították véghez.

Tegnap aztán Nadalbesti és Miniad községek interimár-bizottságainak elnökei az interimár-bizottságok tagjaival együtt kivonultak a legelőre,

hogy megállapítsák azt, hogy milyen összeget tesz ki a szomszéd falu lakosai által okozott kár. A legelőn azonban mintegy száz prunisori lakos jött eléjük és ez a csoport rendkívül fenyegető magatartást tanúsított, úgy, hogy az interimár-bizottsági tagok végül is menekülni kényszerültek. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget. A helyszínre kiszállott csendőrök felszólították a prunisoriakat, hogy oszoljanak szét és térjenek vissza házaikba. A felszólításnak a lakosság eleget is tett, úgy, hogy az ügynek komolyabb fejleményei nem lesznek.

Szenzációs világattrakció a Dáciában

Ma és holnap 10 órai kezdettel szerdán és csütörtökön
Argentino és Seviliano világhírű spanyol táncfenomének. Élő Micky-Maus. Páris szépségkirálynője. Belépti díj nincs.

Fedák Sárít kiutasították Romániából

Titokzatos indokok, amelyekért a kultuszminiszterium megcáfolta önmagát — Kétszáz erdélyi magyar színész reményét tette tönkre a világhírű magyar művész nő formális kitoloncolása — Fedák nyílt levelet küldött Galsworthynak, a Pen Club elnökének — Hiábavaló intervenciók

Kártérítési pert indít a művész az állam ellen

Kolozsvárról jelentik: Indokolatlan következtelenségű miniszteri intézkedés kavarta fel újra Erdély és a Bánság magyarságának közvéleményét. Arról van szó, hogy Kolozsváron a miniszterium megcáfolta saját magát és egy világhírű magyar színművésznek adott játszási engedélyét az utolsó pillanatban vont vissza, amikor már a művész, Fedák Sári, több próbán vett részt a kolozsvári magyar színház együttesével. Kétszáz magyar színész anyagi érdeke fűződött ehhez a vendégszereléshez, mert Janovics Jenő színiigazgató ettől az erdélyi Fedák-turnétól várta a közönség lethargiájának eloszlását és az ezt követő anyagi sikert. Mindennek radikális végét szaktotta egy kétsoros távirat:

32071. szám.

"A belügyminiszter rendeletéből közöljük, hogy Fedák Sári magyar színész azonnal hagyja el az ország területét. Cristescu vezérfelügyelő".

A távirati rendelkezés érthető konsternációt keltett, mivel minden jegy el volt adva az első kolozsvári előadásra. Fedák május hó 12-én érkezett Kolozsvárra és annak ellenére, hogy intenzív sajtókampány indult ellene a bucaresti lapokban, május hó 15-éig nem történt semmi, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy bármilyen ok is közrejátszhatna abban, hogy a kultuszminiszternek május hó 14-én kiadott engedélye ellenére — amely június hó 15-ig biztosította a művész romániai turnéját — márc-holnapra visszaszívhasák. Komikus kontrasztot képezett tehát, hogy a kultuszminiszterium 1144. számú engedélyét egy rendőrtisztviselő kézbesítette Fedák Sárinak ugyanazzal a távirattal együtt, amelyben a belügyminiszter utasítja a kolozsvári rendőrhatalóságokat, hogy a magyar művészt azonnal utassák ki az országból.

Hiába minden protekció

A belügyminiszterium távirata valósággal katasztrófális helyzetet teremtett a színháznál, amelynek vezetősége mindent megtett hogy a kormányt a rendelet megváltoztatására bírja. Fedák Sári maga is megdöbbenve, értelmetlenül állt a helyzet előtt. Egy főhivataltól a másikig rohant, sürgönyözött Ottescu belügyminiszteri államtitkárnak, a lovagiaságára hivatkozva és közbevetette magát a magyar Ujságíró Szervezet is, amely a belügyminiszternek és Dobrescu bucaresti főnagymesternek sürgönyözött, akút éppen az ezelőtti napon fogadtak impozáns ünnepség keretében Budanesten. Janovics Jenő színiigazgató Iorga Miklós miniszterelnöknek küldött kimerítő sürgönyjelentést és kérte az intézkedés megváltoztatását. Semmi válasz.

Az órák teltek, a legközelebbi vonat indulási órája közeledett. Fedák Sári az izgalmatól ágynak esett. Ekkor hívták el a rendőrség és törvényszék hites orvosát, dr. Hossut, aki megvizsgálta a beteg Fedák Sárít és bizonyítványt adott arról, hogy életveszély nélkül nem vállalkozhatik ebben az állapotban az éjjeli utazásra. Hosszas könyörgés után hétfő estig hálalétkot adott a művésznek és csak 24 órával később toloncolták ki kincses Kolozsvár területéről.

Ma sem lehet még pontosan tudni, hogy mi volt annak az igazi oka, amiért Fedák Sárít kiutasították az országból? Bucurestiből az a válasz érkezett információképpen, hogy dr. Medrea kolozsvári sziguranca vezérfelügyelő küldött bizalmas jelentést Bucurestibe azzal, hogy nem tudja garantálni a közrendet, ha Fedák Sári Romániában tartózkodik és fellép a Magyar Színházban. Nascu Traian, a színház román titkára még vasárnap délelőtt felkereste Medrea dr.-t, aki kijelentette, hogy a tartalékos tisztek szövetsége nemzeti és presztizskérdést csinált Fedák Sári fellépéséből és ez volt egyik főoka a vendégszerelés betiltásának.

Az Aradi Közlöny kolozsvári tudósítójának alkalma volt a nyilatkozatot követőleg beszélni Stoica Aurel ny. ezredessel, a kolozsvári rokkantszövetség elnökével, aki a következőket mondotta:

— Az egész dologról semmit sem tudok. A rokkantszövetség nem interveniált semmilyen formában sem, arról pedig, hogy a tartal-

lékos tisztek valamilyen gyűlést tartottak vagy határozatot hoztak volna, szintén nincs tudomásom.

Ezt a nyilatkozatot összevetve azzal, hogy a román diákság vezetői, dr. Stanca és Moldovan garantálták, hogy a diákság nem emel semmilyen kifogást Fedák Sári fellépése ellen, enyhén kifejezve, az ügy egy kicsit rejtélyes.

Fedák Sári kedden hajnalban, összetörve, betegesen megérkezett Budapestre. Az újságíróknak elmondotta, hogy súlyos beteg volt, amit a hatósági orvos is megállapított és ennek dacára sürgősen el kellett hagynia Romániát

Panaszos levél Galsworthyhoz

— Valósággal kitoloncoltak — mondotta Fedák Sári — dacára annak, hogy hatósági engedéllyel mentem Romániába. Százezer ágyúval lövöldöztek egy árva magyar verébre. De nem hagyhatom annyiban a dolgot. A Pen-Club Budapesten időző elnökének, Galsworthynek nyílt levél útján hozom tudomására, mi történt velem Romániában. Megkérdezem a román íróktól, hogyan történhetett ez? Annyi bizonyos, hogy kártérítési pert indítok e hallatlan elbánás miatt. Bucuresti-i engedéllyel mentem Erdélybe és emiatt lemondottam ausztriai és olaszországi turnémat. Érzékeny anyagi kárt szenvedtem tehát a történetek miatt. Természetes, hogy a román államot beperlem, a szenvedett kár erejéig.

Az eset magyarországi művészi körökben hatalmas feltűnést keltett és egyes információk szerint az ügy a román parlamentben is szóba kerül, ahol az interpellálók azt fogják követelni, szolgáltatassanak elégtételt a megbántott művésznek.

A Marosba vetette magát Lévai Adolfné,

az aradi Lévai és Szigeti-cég birtagja Csodával határos módon menekült meg a köztisztletben álló uriasszony — Véletlenség, vagy öngyilkossági kísérlet — Az uriasszony vallomása

Megrendítő tragédia színhelye volt ma a kora reggeli órákban az aradi Marospart. A tragédia szereplője özvegy Lévai Adolfné, 62 éves általánosan ismert és közbecsülésben álló aradi uriasszony, a Lévai és Szigeti cipőkereskedő-cég birtagja. Az uriasszony, aki a Bulev. Gen. Dragalina 16. szám alatti házában lakik leányával és vejével, Deutsch Szigfried kereskedővel, ma hajnalban, valamivel hat óra előtt váratlanul eltávozott lakásából és a parkon keresztül a Maros partja felé vette útját. Egy ideig a parton, közvetlenül a víz mellett sétált, amikor eddig még pontosan ki nem derített módon a vízbe zuhant.

A rendkívüli módon megduzzadt folyó árja azonnal magával ragadta az uriasszonyt, akinek szerencsés módon ruhája és a víz közé levegő került, amely a felszínen tartotta. A folyó gyorsan vitte magával az eszméletlen állapotban lévő özvegy Lévainét, aki csak a cukorgyár közelében, a Str. Cuza Voda sarkánál tért öntudatra és látva kétségbeesett helyzetét, segítségért kiáltott. A közelben posztoló Cure Ioan rendőr azonnal csónakba szállt és egy a cukorgyárnál dolgozó gátjavító munkás segítségével sikerült kimenteni a már-már a víz alá merülő uriasszonyt.

Özvegy Lévai Adolfnét kocsin a közközházba szállították, ahonnan, minthogy állapota aggodalomra nem adott okot, rövidesen hazavitték.

Az uriasszony távollétét már a kora hajnali órákban észrevették hozzátartozói, akik a kapukulcsot is megtalálták, amellyel özvegy Lévainé a még zárva lévő kaput kinyitotta. Deutsch Szigfried azonnal a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett az esetről és egyben annak a gyanújának adott kifejezést, hogy

anyósa öngyilkosságot követett el. Röviddel ezután már jelentették is a rendőrségre, hogy özvegy Lévainét kimentették a Marosból. A rendőrség részéről Oprita János komiszár hallgatta ki a súlyos idegállapotban lévő uriasszonyt, aki előadta, hogy reggel, minthogy fáj a feje, kiment a Marospartra, ahol valahogy megcsuszott és a vízbe zuhant. A vallomásról jegyzőkönyvet vettek fel és ezzel az ügyben az eljárást beszüntették.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy özvegy Lévai Adolfné már egyizben öngyilkosságot kísérelt meg, ami valószínű teszi, hogy a mostani, meglehetősen rejtélyes esetben is öngyilkosság kísérlete forog fenn. A köztisztletben álló aradi uriasszony az utóbbi időben ugyanis súlyos idegbajt kapott, valósággal buskomor lett, ehhez járult még, hogy szembaja is nagymértékben elhatalmasodott fölötté. Állandóan azt hangoztatta, hogy megvakul, amit nem él túl és hozzátartozói hasztalan igyekeztek eloszlalni alaptalan aggodalmait. Néhány héttel ezelőtt a színházi bérépület harmadik emeletéről le akarta vetni magát és csak az utolsó percben tudták tetteben megakadályozni. Azóta hozzátartozói állandóan vigyáztak rá, mert gyanították, hogy ismét öngyilkossági tervekkel foglalkozik. Ma reggel felhasználva azt, hogy hozzátartozói alszanak, ugylátszik ismét megakart a valószínű végzetes tervét. Mint megállapítható, valósággal a csodával határos, hogy a 62 éves uriasszony, aki több mint egy fél órát töltött a vízben, nem lett a megáradt folyó áldozata.

Özvegy Lévai Adolfnét, aki mint értesülünk, lakásán rövidesen teljesen magához tért, teljes felépülése után valószínűleg egy ideg-szanatóriumban helyezik el.

Két aradi vértanu csontjait és két bitófát találtak a Vesztőhely közelében

Bucsujárás az ásatásoknál --- Valaki elvitte Aulich Lajos homlokcsontját --- 102 éves aradi ember, aki pontosan ismeri a kivégzés helyét --- Kara Győző nyilatkozata ---

Az aradi Magyar Párt és a Kölcsey Egyesület bekapcsolódott a vértanuk csontjai felkutatásainak munkálataiba

A várallé zsigmondházi oldalán, a faszor végén levő domb mögött, egész sereg ember dolgozik szorgalmasan a nap perzselő tüzeiben. Hatalmas tömeg állja körül a mély gödröt, melyet a munkások ásának, valóságos zarándoklat folyik erre a kis területre, ahol néhány nappal ezelőtt — mint az *Aradi Közlöny* megírta — megtalálták az egyik aradi vértanu csontvázat. Akkor még teljes bizonytalanság uralkodott a lelet körül, most azonban már biztosra mennek. Most már tényként kezelik, hogy a véletlen rávezette Arad magyarságát arra a helyre, ahol nyolcvanhárom esztendővel ezelőtt a magyar szabadságharc hőseinek véreit kivégezték.

Kapfényre kerülnek a hősök csontjai

Az ásatástól néhány lépésnyire egy téglarakáson állnak a már eddig összegyűjtött emlékek. Egy fonott utazókösarat nyitok ki. Egész halom, megbarnult csontdarab, a tetején kis cédula: „Aulich Lajos csontja.” Kara Győző tanár szívesen áll rendelkezésre és magya-

Miután tegnap megállapítottuk, hogy az először elföldelt Pöltenberg Ernő csontjait találtuk meg, három-három méteres távolságokban megállapítottuk a sorrendet és mindenütt téglával jelöltük meg azt a helyet, ahol ásatnunk kell. A feljegyzésekben megállapított sorrend mellett most Török Ignác, Lahner György, Knézich Károly, Nagy Sándor, Leiningen Károly, Aulich Lajos, Damjanics János és Vécsey Károly elföldelési helyeit tudjuk megtalálni. Vécsey, Damjanics, Leiningen és Lahnernél csak az akasztófa helyét találhatjuk meg, mert a holttesteket elvitték, de a többinél meg kell lelnünk magát a csontvázat is. Feltétlenül helytálló az okoskodásom, amit bizonyít az is, hogy Damjanics akasztófáját megtaláltuk s megállapítottuk, hogy két méter negyven centiméter hosszú volt, úgy, hogy ketté kellett törni, amikor eltemették.

Lelkesen dolgozik künn mindenki. Most már vigyáznak az ásatásnál, nehogy valamelyik csontváz megsérüljön, amikor rátalálnak. A délutáni órákban megjelent dr. Velcsov Gé-

A kereskedelmi tartozások
birói felszámolásáról szóló
törvény magyarázata
Dr. Várady Ödön és
Gáspár Gyula fordításában
megjelent

teljes magyar szöveggel.

Ara 30.— lej.

Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

dők közül most kiválik Timkó Lajos aradi nyugalmazott vasuti főfelügyelő.

— Az apámnak itt Zsigmondházán állott a háza. Már évekkkel ezelőtt megmondotta, hogy itt a domb alatt kell lennie a kivégzés pontos helyének. Elmesélte azt is, hogy itt állott az a kő, amelyen „1849. okt. 6.” felírás szerepel és amelyet az obeliszk háta mögé falaztak. A kiegyezés előtt, az Aradon parancsnokló tábornok kijelentette, hogy nem akar semmiféle magyar ünnepélyeket a vár tövében és elrendelte, vigyék félkilométerrel Zsigmondháza felé az emlékkövet. Így került az jelenlegi helyére. De az eperfa, amellyel annakidején megjegyezték a kivégzés helyét, itt állott.

A harmadik jelentkező Borlodán György volt törvényszéki tisztviselő.

— A nagynéném, akinek a Petőfi-uccában volt háza, halála előtt sokszor elmesélte, hogy szemtanúja volt a kivégzésnek. Jó viszonyban volt Szombati Vazul tiszteletessel, akit kirendeltek az akasztóhoz és megkérte, vigye magával. A pap átadta a szükséges kegyeszerket, amelyeket a nagynéném hozott ide és így közvetlen közlő látott mindent. Ő is a domb alját jelölte meg a kivégzés helyének.

Az utókor kegyelete

Az elmondottakat mind feljegyzik, hiszen nagyjelentőségű történelmi adatokról van szó.

A munkások szorgalmasan ásának tovább. Ma délután nincs eredmény, ami valószínűleg annak köszönhető, hogy néhány méterrel eltévesztették a helyet. Biztosra csak úgy lehetne menni, ha a város engedélyével az egész utat átvágnák.

— Mi fog történni a vértanuk maradványai? — teszem fel a kérdést Kara tanárnak.

— Azt tervezem, hogy elsősorban felhívást adok ki, amelyben felkérem Arad magyar asztalosait, csináljanak díszes fakazettákat. Ezekben helyezzük el a csontokat és — azt hiszem ez lesz a legjobb — a Minoriták őrzésére bizzuk a magyar történelem eme becses emlékeit.

Ha pedig befejezést nyer az ásatás, előreláthatólag mozgalom indul meg abban az irányban is, hogy az emlékoszlopok, amely körülbelül fél kilométernyi távolságban van, tegyék át a kivégzés valódi helyére. Remélhetőleg ennek semmi akadályja nem lesz, hiszen a hatóságoknak tisztában kell lenniük azzal, hogy senkinek sincsen ártalmára, ha a magyar szabadságharc kivégzett hősei iránt kegyelettel viselkednek az utókor. A hatóságok magatartásának különben eklatáns bizonyítéka, hogy a mai délután folyamán két ezredes vezetésével az aradi garnizon tisztikarának számos tagja jelent meg az ásatásoknál és érdeklődéssel hallgatta a leletek történetét.

Esteledik. A munkát abbahagyták az emberek, holnap talán több szerencsével jár az ásatás. Két diák átveszi a csontokat tartalmazó kartondobozt és kosarat, Kara tanár lakására viszik, ahol ideiglenesen elhelyezik őket. Az akasztófa maradványai a munkánál szorgalmasan segédkező Barthel Ernő házába kerülnek őrizet alá. S a két diákgyerek csendben áhitattal cipeli a város felé a magyar szabadságharc két hőse tábornokának maradványait, a megbarnult, vastag földréteggel megrakott, össze-összezőrgő csontokat.

Marosi Rudolf.

Adakozzunk
az árvizkárosultaknak!

CORSO MOZGO. Ma premier! BÉCSI VALCER.

Gyönyörű Strauss muzsika két órán keresztül

Maria Paudler, Gustav Fröhlich, Hans Junkermann

ráz. Elmondja, hogy tegnap nagy tömeg zarándokolt a vesztőhelyre. A kíváncsiak egyike pedig magával vitte Aulich Lajos homlokcsontját.

— Kérem, írja meg, hogy az illető származtassa vissza hozzánk. Valóságos kegyelet-sértés az, amit elkövetett — mondja a tanár.

Az ásatás vezetői különben sokat panaszkodnak, hogy pünkösdi két napja alatt az emberek számos megtalált csontot vittek magukkal. Ma azután állandó őrség vigyáz a csontokra, nehogy széjjelhordják őket. Fehér kartondoboz áll az utazókösár mellett. Benne néhány elszórt csontdarab.

— Pöltenberg Ernő földi maradványai — mondja Kara tanár, aki az ásatások kezdete óta dolgozik Záray Jenővel együtt. — S ezek a korhadtt fadarabok pedig az akasztófa maradványai. Aulichnál még a bitófa horgát is megtaláltuk.

Vigyázva rendezi el a korhadtt fadarabokat, amelyek majdnem egy évszázaddal ezelőtt a magyar nemzet egyik nagy harcosa végvonalásainak voltak tanúi. Ezután folytatja magyarázatát.

— A régi feljegyzésekből állapítottuk meg, hogy milyen sorrendben fekszenek a vértanuk.

za, aki Barabás Béla dr.-t, a Magyar Párt elnökét helyettesíti és bejelentette, hogy az ásatás költségeit a Magyar Párt viseli. Velcsov dr. közölte még, hogy holnap eljár a városnál, amelytől engedélyt kér az ott elhúzódó út átvágására. Csak ily módon lehet ugyanis hozzáférni a többi vértanu csontvázához, amelyek az ut alatt fekszenek. Valószínűleg holnap a Magyar Párt meg is kapja az engedélyt és nyomban megkezdik az átvágás munkáját. A Kölcsey-Egyesület megbízásából Bérczy Lajos és Kara Győző tanárok dolgoznak.

A nagy idők tanuja

És sorban jelentkeznek azok, akik valamilyen adattal akarják alátámasztani a nagyfontosságú leletet. Egy asszony jön Kara tanárhoz:

— Kérem szépen, az apám Kripp Károly napszámos 102 esztendő, ma is él és azt mondja, hogy ő tudta pontosan, hol végezték ki az aradi vértanukat. Ezt a helyet írta le, anélkül, hogy újságot olvasott volna.

Kara tanár feljegyzí a nevet és a címet. Str. Oituz (Illés-ucca) 43. Holnap kocsin hozzák ki a 102 esztendő öregembert, hogy megmutassák neki az ásatások helyét. Az érdeklő-

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY

Dr. Abaffy Aurél és Dr. Parecz György fordításában
és jegyzeteivel, a román szöveggel együtt

M E G J E L E N T ! ! !

Kapható: az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban és
Sándor Ferenc könyvüzletében.

Ara 45.— Lej.

Állhatatosság a Román Állami Sorsjáték sikerének a titka Menjenek mindnyájan a gyűjtőjükhöz és ujítsák meg sorsjegyüket, hogy részt vegyenek a másod- dik osztály huzásán május 24. és 25-én.

Akik elkövették azon hibát, hogy nem játszottak az első osztálynál, helyrehozhatják azzal, hogy legalább a második osztállyal megkezdik a játékot.

Befejezte az aradi törvényszék a monstre feketeszesz-per főtárgyalását

A feketeszesz-gyártás évi 200 millió lejjel csökkentette az állam bevételeit
— Elhangzottak a vád- és védbeszéd a nagy perben — Negyvenmillió
lej követeléssel lép fel az állam a vádlottakkal szemben

Pénteken hirdet ítéletet a törvényszék

Az aradi törvényszék Costa dr.—Constantinescu—Alexandrescu-tanácsa hétfőn reggel folytatta tovább a monstre feketeszesz-pernek tárgyalását. Elsőnek Bayer Ferenc kereskedelmi ügynököt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy jelen volt annál a beszélgetésnél, amelyet Ullmann Arthur folytatott Grosz Mórnál. Utána Gherman Dante dr. aradi ügyvédet hallgatta ki az aradi törvényszék, aki vallomásaiban azt adta elő, hogyan került összeköttetésbe a feketeszesz jelenlegi vádlottjaival. Az ügyvéd vallomása szerint Ullmann több ízben kereste őt lakásán és a kávéházban és arra kérte, hogy vállalja el az Egyesült Likörgyárak igazgatóinak jogi képviselőjét. A törvényszék szembesítette Ullmannal, aki viszont hangoztatta, hogy Gherman Dante dr. keresett velük érintkezést sőt üres ügyvédi meghatalmazási blankettákat is adott át aláírás végett, azonban az igazgatóság úgy döntött, hogy nem reflektál az ügyvéd szolgálataira.

Íráspróba a főtárgyaláson

A vád képviselője, Mandru Miklós dr. főügyész Gherman dr. megeskettétét kéri, amelyet azonban a védelem egyhanguan ellenez. Nobel dr., valamint Raicu Aurél dr. felszólalása után a törvényszék az eskü kivétele mellett dönt.

A következő tanu Bosnyák Zsófia szállodai szobaasszony, aki vallomásaiban előadja, hogy egy alkalommal két jólöltözött magasabb férfi kereste föl a szállodában lakó Grosz Mórt, a kivel valami okmányokat irattak alá. A jelenlevő vádlottak közül azonban egyikben sem ismeri fel Grosz Mór látogatóit.

A törvényszék ismét Ardelean Miklóst hívja föl arra, hogy tegyen vallomást arra vonatkozólag, hány szeszbarcát adott át Grosz Mórnak. Costa dr. utasítására íráspróbát tartanak, hogy a barcákon levő aláírással összehasonlíthatassák. A törvényszék ezután Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő kihallgatása mellett dönt, akit délután hat órára idéznek be s ezután az elnök a tárgyalást elnapolta.

Délután hat órakor Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő jelentkezett vallomástételre, aki elmondotta, hogy Ardelean egy alkalommal megjelent nála hivatalos helyiségében, ahol töredelmes vallomást tett az általa elkövetett visszaélésekre vonatkozólag.

A tárgyalás folytatását kedd reggel kilenc órára tűzte ki a törvényszék. Costa dr. elnök felolvasta az írásszakértő véleményét, a melyből megállapítható volt, hogy a barcákon levő írás egyes betűi megegyeznek Ardelean Miklós írásával. Mandru Miklós dr. főügyész, a vád képviselője mondta el ezután védbeszédét, amelyben ismertette a feketeszesszel elkövetett visszaélések történetét és rámutatott arra, hogy az ország jövedelmét 200 millió lejjel csökkentették egy év leforgása alatt. Egyenként taglalta a vádlottak által elkövetett visszaéléseket s rámutatott arra, hogy a likörévrárnál mindegyik vádlott igazgatói funkciót töltött be, míg most a főtárgyaláson azzal ér-

velnek, hogy mindegyiknek beosztott munkaköre volt csupán s ilymódon akarnak megszabadulni az egyetemleges felelősség alól.

A védbeszéd elhangzása után Nobel Sándor dr. temesvári ügyvéd mondotta el hatalmas és jogi érvekkel alátámasztott védőbeszédét. Rámutatott arra, hogy az ügyész hatalmas bűnügynek igyekszik feltüntetni a jelenleg tárgyalás alatt álló szeszkihágást és beállítása szerint csupa Al Capone ül a vádlottak padján. Huszonhétéves ügyvédi prakszisa alatt megfigyelte, hogy bizonyos periódusokban visszatérnek hasonló ügyek, ilyen volt például a pénzlebélyegzési-per, a különböző csempészési perek, míg végre most a feketeszesz-perek kerültek sorra. Rámutat arra, hogy tulajdonképpen csak a szesztörvényt lehet alkalmazni, mert bűnügyi része a dolognak nincs, viszont a perek megindítása is anyagi érdekre vezethető vissza, mert a feljelentőnek a bírság 50 százalékát juttatja a miniszterium jutalomként.

Borgida József dr. ügyvéd, Ullmann és Fellner érdekében mondotta el védőbeszédét és beszédében rámutatott arra, hogy az ügyész beállításával ellentétben, nem igazgatói, hanem alkalmazottai voltak a gyárnak és csupán az erdélyi szokások alapján, mint igazgatósági tagokat címezték igazgatóknak.

Popa Ulpiu dr. Varga, Weiszberger és Grosz érdekében tart védőbeszédet a Bucarestbe utazott dr. Sarbu helyett. Rámutat arra, hogy Grosz Mórt 39 fokos lázzal hallgatták ki s így jóformán nem is emlékszik arra, hogy mit vallott. Varga igazgató nem eszközölt rendelkezéseket, mert beosztása szerint csupán a hatóságokkal tartotta fenn az érintkezést. Weiszberger Mór a feketeszesz-pernek az áldozata, akinek zlete már régebben tönkrement és a feketeszesz-ügy kipattanása alkalmával, mint utazó volt a Podgoria-cégnél alkalmazva.

Vádpontok a védőbeszédben

Raicu Aurél dr. védőbeszédét Klein, Spitzer, Fellner és Ullmann érdekében tartja, hivatkozik ugyancsak a szesztörvényre, amelynek figyelembe vételével kellett volna a kihágást elbírálni. Az egységesítés ugyanis nem egy esetben furcsa helyzetet teremtett, a büntetés mértékét illetőleg.

Kitér ezután Gherman Dante dr. ügyvéd vallomására és benyújtja az aradi törvényszékhez az ügyészség bizonyítványát, amely szerint az ügyészség vádat emelt ellene bizonyos súlyosabb természetű visszaélésekért. Egyben igazolja azt is, hogy védelmei 4—6000 lejes havi fizetésért voltak a gyárnál alkalmazva.

Ispravnic Sever dr. Jánossy János adóhivatali főnök védője, az írásszakértő véleményét bírálja, aki csupán egyetlenegy esetben, a 808-as számnál találta a zérót hasonlónak Jánossy kézírásához.

Pop Sándor dr. védőbeszédében rámutat arra, hogy a szesztörvény csak bizonyos esetekben ad módot a bűnügyi eljárás megin-

GOLDSCHMIDT-BANK, Arad

dítására, ami ebben az esetben nem áll fenn. Mint Ardelean védője, rámutat arra, hogy tulajdonképpen az írásszakértő csak tanúnak számít s bár kérte a szakértői vélemény ellenőrzését, a törvényszék ezt nem rendelte el. Ardelean az aradi pénzügyigazgatóságon értesült arról, hogy Bucarestből egy felügyelő van lent Aradon, aki hamisított barcák után nyomoz s mivel arról is értesült, hogy ezek a barcák állítólag a ternovai adóhivatalból származnak, nyomban felkereste Taranu inspektort, akinek előadta, hogy a barcák nem tőle származnak. Ugyanezt a vallomást ismételte meg a főügyész előtt is.

Negyvenmillió lej az állam követelése

Varga Antal az utolsó szó jogán elmondotta, hogy Gyulafehérváron Catana perceptort a törvényszék felmentette, mert a hamisított barcákat nem tudta megkülönböztetni a valódiaktól.

A törvényszékhez a kincstár képviselőjében Lepa dr. benyújtotta az állam követelését, amelyet taxakihágás címén 6 millió 711.904 lejjel; büntetés címén pedig 33 millió 559.520 lejjel állapított meg.

A törvényszék rövid tanácskozás után az ítélet kihirdetését péntek reggel 9 órára tűzte ki.

A maroszlatai rablógyilkosság

A csendőrség eredménytelenül nyomoz a tettesek után.

Arról a kegyetlen rablógyilkosságról, amelynek Teodorescu Aurel maroszlatai erdőőr felesége esett áldozatul, vasárnapi számában részletesen beszámolt az Aradi Közlöny. A megye egész csendőrsége megfeszített erővel nyomoz a vakmerő gyilkosok kézrekerítésének érdekében, eddig azonban minden eredmény nélkül.

Mint a későbbi ismételt vizsgálat megállapította, az erdőőr 32 éves feleségét délelőtt kilenc és tizenegy óra között támadhatták meg a gonosztevők, akik két fegyverlövést adtak le a szerencsétlen és védtelen asszonyra. Az első golyó a jobb hátán furódott be és a bal mellen át távozott. Ez a golyó a szívet is érintette. Teodorescuné ekkor még pillanatokig mozoghatott, úgy, hogy a gyilkosok még egy lövést adtak le, amely a bal nyakán érte az asszonyt és jobb fülén át jött ki. Megállapították azt is, hogy az erdőszlakban nyolcvanezer lej készpénz volt, amelyet a rablók magukkal vittek. A lakásban lévő ruhákat, valamint egy 1 méter 80 centiméter hosszú női aranynyakláncot szintén magukkal vitték a rablók.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A CYÜZTES KARAVÁN. (Premier). Kalandos szerelmi történet. Gyönyörű helyszínelvételek, haláltmegvető lovasbravurok. Fűszereplők: RICHARD ARLEN és FAY WRAY.

SELECT MOZGÓ: A VÖRÖS MACSKA TITKA. (Premier). Egy színész a főszereplője a darabnak, akit arra szerződött a „Vörös macska” mulatóhely tulajdonosa, hogy az amerikai vendégek szórakoztatására hamisítatlan apacs-környezetet szállítson a cégnek. Ebben a környezetben folyik a darab, igen szellemesen, ötletesen, izgatóan, érdekesítően, teli jóízű humorral, kacagtató helyzetkomikumokkal. Németül beszélő zenés bohózat, főszerepekben: SIGFRIED ARNO, HANNS JUNKERMANN, VEREBES ERNŐ, ROSA VALETTI és MARGOT WALTER.

Páratlan kegyetlenséggel kényszerítették vallomásra a csendőrök a Csiky Alexandrina meggyilkolásával gyanusítottakat

Az aradi törvényszék *Seracu-Ionescu*-tanácsa érdekes gyilkossági per tárgyalását kezdte meg a mai nap folyamán. Emlékezetes az a páratlan kegyetlenséggel elkövetett rabló-gyilkosság, amely az elmúlt év november 7-ikén történt az aradmegyei Seprös községben és amelynek áldozata *Csiky Alexandrina* földbirtokosnő volt.

A késő esti órákban a falubeliek arra lettek figyelmesek, hogy a magánosan élő földbirtokosnő kastélyának ablakaiból *füst* tödül ki. Félreverték a harangokat, a község lakóinak sikerült csakhamar a tűzet lokalizálni s midőn a kastély belsejébe hatoltak, megdöbbenéssel fedezték föl a kastély urnójének holttestét, akit a kegyetlen gyilkosok fejszecsapásokkal és késszurásokkal öltek meg, azután meggyújtották az épületet. Több napig tartó nyomozás után a csendőröknek sikerült letartóztatni *Petras Simiont* két fiával, *Mihályt* és *Todorral*, valamint vejével együtt, akik ellen komoly gyanúk merültek föl, hogy a gyilkosságot ők követték el. Jelentkezett ugyanis egy tanu, *Borlea János*, aki előadta, hogy a csermői vásárról jövet *Petras Simion* arra hívta föl, hogy közösen kövessenek el betörést *Csiky Alexandrinánál*, mivel pénzre van szükségük. A négy gyilkossággal gyanúsított ember közül a további vizsgálat során csak *Petras Simiont*, *Mihályt* és *Todort* tartották őrizetben s ügyükben ma tartotta a fő-

tárgyalást a törvényszék.

Először *Petras Simiont*, egy hatvan éves öreg földművest hallgatta ki a törvényszék, aki elmondta a kérdéses este történetét s igyekezett alibit bizonyítani. Rámutatott arra, hogy *vallomását a csendőrségen kizárólag vetették ki belőle*. Két fia apjukkal egyöntetűen tették meg vallomásukat s ugyancsak elmondták, hogy *a csendőrségen borzalmos kegyetlenséggel bántak velük. Tízkes vassal szurkálták őket, majd harapógóval tépték ki körmeiket, úgy, hogy végezetül is azt vallották, amit a csendőrök akartak*.

Borlea János tanu lépett ezután a törvényszék elé, aki teljes egészében visszavonta a csendőrség előtt tett vallomását. Elmondta, hogy soha nem ismerte *Petras Simiont*, a csendőrségen azonban megverték és a további kizárólag való félelmében vallotta azt, amit a csendőrök akartak. A vizsgálóbíró előtt azért tartotta fenn vallomását, mert attól félt, hogy letartóztatják.

Gutunoiu ügyész a vád képviselője a bizonyítás kiegészítését kérte a hiányzó tanuk megidézésével, valamint a törvényszéki orvos kihallgatásával, aki a boncolást megejtette. A védelem szintén hozzájárult az orvos kihallgatásához, azonban a további tanuk kihallgatásának szükségességét nem látta fennforogni. A törvényszék hozzájárult a bizonyítás kiegészítéséhez és a folytatolagos tárgyalást május 31-ére tűzte ki.

MEGHALT MOLNÁR JAKAB, az aradi „Trafic Comercial S. A.” elnök-igazgatója

Rövid szenvedés után tragikus hirtelenséggel fejezte be tevékenységben és érdemekben gazdag életét *Molnár Jakab*, az aradi *Trafic Comercial S. A.* dohányelosztó kereskedelmi részvénytársaság elnök-igazgatója. Az igazgató tegnap este váratlanul rosszul lett, panaszkodott, mire sógora, *Tauber Elek* igazgató azonnal *Wiener dr. és Róth Marcell dr.* orvosprofesszorokért telefonált, akik azonnal megjelentek *Molnár* elnök-igazgató szállóbeli apartamentjában és megállapították, hogy az életerős, egészséges férfi szívrohamot kapott. Az azonnali orvosi beavatkozás eredményesnek is bizonyult, az igazgató az éjszakát nyugodtan töltötte, a roham azonban váratlan heveséssel reggel újra jelentkezett és mielőtt még segítség érkezhett volna, *háromnegyed hét órakor Molnár Jakab meghalt*.

A tragikus haláleset általános részvételt keltett Aradon, ahol az elnök-igazgató közvetlen, szeretetreméltó egyénisége, nagy tudása és országosan ismert közgazdasági tevékenysége ittartózkodásának rövid feléve alatt is számára számos hivat és nagyrabecsült tisztelt szerzett. *Molnár Jakab* 55 éves korában fejezte be életét. Tulajdonképpen közgazdasági pályafutását *Kolozsváron* fáradságot nem ismerő tevékenység közepette tette meg, ahol kiváló képességei, tudományos és egyéni érdemei még a magyar impérium alatt az Erdélyi Szénbánya R. T. vezérigazgatói székébe emeltek. Évtizedeken át vezette nagy tudással ezt a hatalmas vállalatot, de elfoglaltsága abban sem akadályozta meg, hogy társadalmi és szociális téren is számtalan őszinte barátot ne szerezzen magának. Miután érdekltségét az Erdélyi Szénbányánál likvidálta, sógorával és fiával együtt szervezte meg az aradi *Trafic Comercial S. A.* kereskedelmi szervezetét.

A haláleset hírére fia, *Molnár Imre* ügyvezető igazgató *Kisszentmiklóson* vette, ahonnan ma reggel Aradra érkezett, hogy *Tauber* igazgatóval együtt megtegyék a szükséges intézkedéseket.

FILM KÖZLÖNY

Bécsi Walzer

(Der ewige Strauss-Walzer)
Bemutató a Corso-moziban

„Az örök *Strauss-Walzer*”, ezt a hangzatos címet adta a berlini Ton-filmgyár legújabb bécsikerű filmjének, amely a Corso-moziban mint „*Bécsi walzer*” került sajtóbeutatóra.

Idősebb *Johann Strauss* letűnése és az ifjabb *Strauss János* karrierjének ragyogó kibontakozása áll a film cselekményének közepontjában. *Strauss*, az apa zenekarával kávéházakban játszik, ahol öles plakátok hirdetik: „*Heut' spiel der Strauss!*” Bécs közönsége, fiatalok, öregek, nők és férfiak rajonganak érte, de *Strauss* már fáradt, öregszik és művészelkére súlyosan nehezedik annak a tudatnak terhe, hogy egész életét családjáért áldozta fel és soha semmi nagyot nem alkotott. Fiát szigorú vasakarattal visszatartja a zenészi pályától, de az ifjú *Strauss*, aki komoly hivatalnoknak készül, mégis csak vonót ragad és kották fölé görnyed akkor, amikor apja elhagyja őt, édesanyját és testvéreit egy színésznő kedvéért, akinél azt hiszi, hogy megtalálja a nyugalmat. *Strauss János* napja leáldozott ettől fogva és az ifjú *Strauss* ünneplik európaszeret. Vagyon, dicsőség, ünneplés és asszonyok szerelme veszi körül, ő mégis visszavágyik Bécsbe, ahol egy kislányt szeret és ahol a szép kék Duna habjai folynak.

Ez a film meséje dióhéjban, egyetlen jellemző mondatban lehet összefoglalni: a megzenésített Bécs, az örök *Strauss*-kerülő cselekmény keretébe foglalt története. A szereplők egytől-egyig tökéletesen megállják helyüket, *Gustav Fröhlich*, a népszerű fiatal karakterszínész alakítja az ifjú *Strauss* lebilincselő játékmódorában, *Hans Junkermann* az öreg *Strauss* jellemzőjét viszi döntő sikerre, míg *Julia Serda* az anyaszerepben, a végtelenül természetes *Marie Paudler*, az igézően szép *Valery Boothby*, *Julius von Falkenstein*, *Paul Biensfeldt*, *Dolly Lorenz* egészítik ki a művészi együttest.

Izomfájdalmak

esetén

Sloan's Liniment gyógyíri a fájdalmat, jőérzést biztosít és gyors anyüülést hoz. Amint jelentkezik a fájdalom, használjon lassan, erős dörzsölés nélkül, egy kis Sloan-t. Behatol, csillapítja a fájó szöveteket és izmokat és megszünteti a fájdalmat. Használjunk Sloan-t zsába, rheuma, láchias, ficamodás, törés és mindenemű izomfájás esetén.

SLOAN'S
LINIMENT

Egy üveg ára 75 Lel.—

Erettségi találkozó Aradon

Bankett és kedélyes összejövétel

Az érettségizett diákok régi szokásához híven Pünkösd első napjára két találkozót tüztek ki Aradon, mindkettő a legjobb hangulatban, régi kedves diákemlékek felelevenítése közepette, vidám poharazás mellett folyt le. A volt diákok visszavarázolták maguk köré a legendás szép diákeveket és egy napra legalább elfeledték a mai súlyos anyagi gondokkal küzdő világ bajait, mindennapi szürkeségét.

Az aradi *Moise Nicoara* magyar tagozatának tíz év előtt végzett növendékei kedélyes sörözésre jöttek össze vasárnap délelőtt a Kánya-étteremben, ahol dr. *Szántó Zsigmond* osztályfőnök vezetése alatt megbeszélték a tízéves érettségi találkozó napi programját. Valamennyien megjelentek, Nagyváradról, Temesvárról és más erdélyi városokból jöttek össze, hogy részt vegyenek a találkozóon, az egyetlen *Hammer dr.* elnök kivételével, aki Párisból küldötte szívélyes üdvözlőt és sajnálkozó sorait, mivel nem kapott utlevelet a beutazáshoz.

Délután a szokásos fényképfelvételre jöttek össze *Sztojkovics* aradi fényképész műtermében, majd este 9 órai kezdettel bankettet rendeztek a Dacia-kávéház éttermében. A banketten vidám hangulat uralkodott az érettségi találkozóra összejött volt növendékek között. Kedélyes poharazgatás mellett mesélték el egymásnak az elmúlt tíz év történetét, amióta az iskolapadokból kiléptek az életbe. A banketten megjelentek dr. *Szántó Zsigmond* tanár, *Simor*, *Schwarz Dezső*, dr. *Németh*, *Kádár*, *Kárpáthy*, *Plank*, *Bornstein*, *Eisler*. A diákok közül *Schwarz Dezső* mondott üdvözlő beszédet, amelyre dr. *Szántó Zsigmond* tanár meleg szavakkal válaszolt. A bankett a legjobb hangulatban reggel fél 5 órakor ért véget.

Szintén vasárnap tartották 10 éves találkozójukat az aradi Felső Kereskedelmi Iskola 1922-ben érettségizett növendékei. A találkozón, amely az intézet dísztermében folyt le, a tanári kar részéről *Szűcs Vazul* igazgató és *Török Aladár* tanár jelent meg. A volt osztálytársak kedélyesen elbeszélgettek a régi szép iskolaévekről, majd pedig elhatározták, hogy arra való tekintettel, hogy nem sikerült minden volt osztálytársat az összejövételről idejében értesíteni, egy pót-találkozót tartanak június első napjaiban. A találkozó a késő déli órákban ért véget, este pedig az Iparos-Othonban kedélyes vacsorára ültek össze az 1922-ben végzett növendékek.

Itt írjuk meg, hogy június 8-án tartják találkozójukat azok a volt diákok, akik 30 évvel ezelőtt abszolvták a Kereskedelmi Iskolát. Ezek már csak *Kapdeh Lajos* igazgatót találják életben, minthogy az iskola megalapításakor volt tanárok *Abay Lajos*, dr. *Schmidt János*, *Vargha Imre*, dr. *Somogyi Gyula* és *Vargha Ottó* már mind meghaltak. Ezenkívül a közeli napokban egy harmadik, még pedig egy, 40 éves találkozó is készül.

„MOTORDELTA“ Kelly, Arad, Str. Alexandri 5. Mindent a legolcsóbban autóhoz és motorkerékpárhoz. (volt Salacz-u.)

Tűzvész pusztított el nyílt tengeren egy óceánjárót

**Az utasok egy része a tengerbe fulladt — A hajó állítólag muni-
ciót szállított Japánnak — Eddigi jelek szerint a tűzvész kommu-
nista merénylet volt**

Párisból jelentik: A George Philippar francia személyszállító gőzös hétfőre virradó éjszaka tűzvész martaléka lett. Az egészen új hajót másfél évvel ezelőtt bocsátották vízre. A hajó 172 méter hosszú és 21.000 tonna tértartalmu volt. Felépítése 121 millió frankba került. Ez volt első távolkeleti útja. Japánból jött és utban volt Marseille felé, amikor bekövetkezett a katasztrófa. A tűz a késő éjszakai órákban keletkezett, de csak hajnali órákban oltott olyan arányokat, hogy az utasoknak menekülniük kellett. Az első S. O. S. jelzéseket csak reggel 6 óra 54 perckor adták le. Az adeni öbölben tartózkodó gőzösök azonnal a szerencsétlenség színhelyére siettek és fedélzetükre vették a hajótöröttek egy részét.

Ujabb jelentések szerint a George Philippar ötszáz utasának sorsa egyelőre még ismeretlen. A különböző mentőhajóknak csak 654 utast sikerült kimenteniük. A későbbi jelentések viszont azt mondják, hogy a Kaiser I. Hind angol hajó az eltiint utasok egy részét felvette. Ezt maga a hajó is

megerősítette, azonban bizonyos, hogy sokan a tengerben vesztették életüket. A katasztrófa színhelyén talált mentőcsónakok is ezt bizonyítják.

Mindinkább bizonyossá válik, hogy a hajó gyújtogatásnak esett áldozatul. A merényletet minden bizonnyal kommunisták követték el, mert azt gyanították, hogy a hajó muniociót szállít Japánnak, a Kína elleni harcokra. A hatóságok már elindulásukkor figyelmeztették a hajó vezetőit, hogy a hozzájuk befutott értesülések szerint a szuezi csatornán merényletet kísérelnek meg a hajó ellen. Marseilleben figyelmesen át is kutatták indulás előtt a hajót, azonban semmi gyanusítást nem észleltek. Érdekes, hogy a „Humanité“, a francia kommunista lapja felháborodva írt a hajó elindulásakor arról az állítólagos fegyverszállítmányról, a melyet Japánba visz.

Az esti órákban jelentette egy orosz gőzös, hogy három súlyosan megsérült utast kimentett, az egyik, egy asszony, azonban pár óra múlva meghalt.

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi dalárdák hangversenye a Kulturpalotában

Az aradi magyar karének-kultusz fejlettségét és előretörését dokumentálta a vasárnap esti kulturpalotai monstre dalárda-hangverseny, melyen az aradi dalegyletek nemes versenyre kelve mutatták be képességeik legjavát. Az egyes dalárdák egymásután — egymint a Munka, Melódia és Katholikus-dalkörök, — majd pedig a Gutenberg-dalkörrel megerősödve négy dalárda együtt vonult fel s külön-külön és együttvéve is talpraesetten oldották meg zenei feladatukat. A Munka-dalárda, bár fiatal alakulat, máris sok csiszoltságot és az együttesből is kiemelkedő jó hanganyagot árult el. Orosz dalaikkal megérdemelten nagy sikerük volt, karnagyuk Kanyuk János igazri rátermettséggel, tüzzel dirigált. Ugyancsak fiatal egyesület a Melódia-dalkör is, mely egyre izmosodva, mind nagyobb feladatok megoldására válik alkalmassá. Dirigensük Szántó Péter, a jeles pedagógus, a vegyes karral nagyszerű munkát végzett. A katolikus dalárda szép multjához méltón rutinosan hozta ki főleg népdalokból álló számát. Szablóczky János karnagy ismét excellált, ő vezette különben az összdalárdák együttesét is. Thern „Dalünnepe“ című dala a tömegnek megfelelően impozánsan hatott. A Gutenberg-dalkör külön száma, karnagyának indispozíciója miatt elmaradt. A hangversenyt Fischer Aladár igazgató vezette be mélyen szántó szavakkal, míg a hangverseny keretében Gellér János Mécs László-költevényeket szavalt kifejező erővel és érzéssel.

Dr. Sz. K.

* A budapesti színházak műsora. Péntek, vasárnap este: A kisasszony. Szerda, szombat: A méltóságos asszony trafikja. Csütörtök: Angliai Erzsébet. — Király Színház. Egész héten minden este: Angyal vettem feleségül. Vasárnap délután: Nincs előadás. — Fővárosi Operettszínház. Szerda, csütörtök péntek: A bécsi Theater der Komiker vendéjátéka. Szombat, vasárnap este: Egy kis senki. Csütörtök: A torockói menyasszony. — Művész Színház. Csütörtök, szombat: Tűzmadár (századszor.) Szerda, péntek, vasárnap este: Lányok és fiúk. — Budai Színház. Szerda, csütörtök, péntek: Nincs előadás. Szombat, vasárnap délután és este: Völegényem a gazember. — Andrassy uti Színház. Egész héten minden este: Huszár Pufi. Medgyaszay, Vaszary, stb. — Terézköruti Színház. Egész héten minden este: Salamon, Rátkai: A rolló, stb. — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este: Kabaré. — Royal Oriem. Egész héten minden este: Májusi műsor: — Steinhart Színház. Egész héten minden este: Az éjjeli portás, Steinhart stb.

Műsoros délután az aradi színházban

Elemi iskolai növendékek nagyszerű előadása

Rendkívül szórakoztató és nagyszerű műsoros délutánt rendezett vasárnap az aradi Ortodox Román Nőegylet a 2-es számú leányelemi iskola közreműködésével. A Városi Színház zsúfolásig megtelt közönséggel, amely lelkesen tapsolt a kis művésznőknek. Délután 5 órakor kezdődött meg az előadás, amelyet tulajdonképpen az Anyák Napjának megünneplésére rendeztek. Első szám a bucaresti-i Román Nőegylet díjainak kiosztása volt, majd a III. osztály növendékei táncot lejtettek el. Ezután egy szcenizált és megzenésített jelenetet adtak elő, amelynek keretében a következő növendékek jeleskedtek: Ferenzi Romi, Pascuti Mária, Rimbas Pusi, Drincu Lucia, Mosoiu Lici és a IV. osztály növendékei. A III. osztályu növendékek tánca után Bajnok Anni egy művészi tarantellát s waltzert játszott el zongorán.

A műsor kiemelkedő száma volt az a bájos, hangulatos kétfelvonásos vígjáték, amely egy baba-kereskedésben játszódott le. Ebben mutatkozott be az iskola negyedik osztályának növendék-csoportja, amely fejlett művészi készségről és eleven ábrázoló-erőről tett tanúságot. Különösen kivált az együttesből az ügyes és tehetséges Krausz Annuska, aki a bababolt tulajdonosának szerepében valósággal magával ragadta a közönséget. A többi bájos, eleven babák névsora: Mladin Xenia, Mace-lar Emmi, Mosoiu Liti, Rimbas Pusi, Murasan Doina, Trimbitioni Felicia, Vatan Tatiana, Kugel Vera, Friedman Grete, Strasser Hedvig, Drineu Luci, Nasiej Márta és Deutsch Klára. A darab betanítása és gördülékeny menetének a legkisebb akadályt sem tűrő folyamatossága a IV. osztály tanítónőjének, a lelkes Cornea kisasszonynak érdeme.

* U. Éggy Ghyssa ma, szerdán este fél 9-kor tartja a téli színházban nagyszerűen képzett növendékeivel művészi csoporttáncostélyét. Modern, komoly művészi színvonalu szórakoztató műsor, Szinpompás kosztümök. Rendes színházi hely-
árak.

* Képkiallítás és sorsolás az aradi árvízkarosultak javára. Aradváros védnöksége alatt Augustin Clonda képkiallítást rendez a közeljövőben Aradon. A képkiallítás és az ezt követő sorsolás tiszta jövedelmét az aradi árvízkarosultak javára fordítják. Eddig 31 darab neves erdélyi és aradi festőművész adott képet az akció támogatására.

A HÜLÉS

minden komoly megbetegedés nyitott kapuja.

A hurutos betegállapot gyengíti a szervezetet és alkalmassá teszi arra, hogy a bacillusok gombamódra elszaporodjanak. Éppen az orr, a száj és a torok állandó gyújtópontja számos betegség bacillusainak, amelyek rohamra készen várják, hogy romboló munkájukat megkezdhessék. Legyen tehát óvatos! A régi magyar közmondás:

„Jobb félni, mint megjelenni“

itt különösen megállja a helyét.

A fokozottabb óvatosság különösen tavasszal ajánlatos, amikor a hőmérséklet fokozott és hirtelen változásai bármikor hülést okozhatnak. A hülést biztosan kikerülheti annak legkitünőbb óv- és ellenszerével, amelynek neve:

ALGOCRATINE,

a hatásosan bevált és minden szakorvos által ajánlott speciális gyógyszer.

Az ALGOCRATINE megszünteti a légzőszervek vértódlását, elősegíti a vér rendszeres elosztódását az egész szervezetben, friss erőt és rugalmas ellenállóképességet biztosít a testnek.

Az ALGOCRATINE-t kapszulákban, kevés vízzel kell szedni és valósággal csodás hatása van.

Az ALGOCRATINE kapható minden gyógyszerárban és drogériában, 1, 3 vagy 8 kapszulát tartalmazó dobozokban.

Ujabb kommunista szervezkedést lepleztek le Aradon

A sziguranca szerint a legnagyobb szervezkedések egyikét leplezték le.

Nagyarányu kommunista összeesküvés ügyében nyomoz napok óta az aradi állambiztonsági hivatal Cioreescu Tache szigurancafőnök személyes vezetésével. A sziguranca eddig számos lefolytatást eszközölt és a gyanúsítottakat napokon keresztül hallgatják ki hivatalos adatokat azonban a nyomozás érdekében egyelőre nem közölnek. Annyi tény, hogy a kommunista összeesküvés ügyébe ismert aradi intellektuális is bekeveredtek és pünkösd hétfőjén számos helyen, esz közöltek házkutatást az aradi állambiztonsági hivatal szervei. A nyomozás során több lakásban kommunista röpiratokat, valamint külföldi kommunista újságokat találtak, amelyeket természetesen lefoglaltak. A nyomozás eddigi eredményéből következtetve a most leplezett organizáció sokkal nagyobb, mint bármely eddig felfedett szervezet.

A mai délután folyamán is folytak a kihallgatások az aradi sziguranca, ahol szigorú őrizet alatt, egymástól teljesen elkülönítve tartják a gyanúsítottakat. Többet a délutáni órákban szabadlábra helyeztek. A nyomozás munkája előreláthatólag néhány nap alatt véget ér és ekkor napvilágra kerül az utóbbi idők egyik legnagyobb aradi kommunista szervezetének aknamunkája. Az állambiztonsági hivatal vezetői jelenleg — a nyomozás érdekeire hivatkozva — a legszigorubbán elzárkóznak minden információ adása elől.

Megjelent dr. Váradi Ödön és dr. Gáspár Gyula fordításában a

„Konverziós törvény“

teljes magyar fordítása 20 lej.

Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kormányrendezi az árvizkárosultak adóügyeit

Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő nyilatkozata

Az aradi árvizkárosultak adójának elengedése, illetve részbeni törlése ügyében — mint az *Aradi Közlöny* megírta — Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő bucuresti-i tartózkodása alatt interveniált a pénzügyminiszteriumban Iordan Stefanescu miniszteriumi osztályfőnöknél, aki az egyenes adók osztályának élén áll. A vezérfelügyelő most érkezett haza Aradra és utjának eredményéről a következőket mondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— Az árvizkárosultak adójának ügyében a pénzügyminiszter és a kormány a legmegértőbb álláspontot foglalja el. Meggyőződésem az, hogy nemcsak az aradi, hanem az ország összes árvizkárosultjainak ügyében is a legelővidébb időn belül megtörténik a döntés. Ugyanis a kormány szándéka az, hogy egy egyszakos törvénnyel rendezze az árvizkárosultak adóügyeit. Az egyenes adókra vonatkozó törvény csak abban az esetben ír elő tel-

jes adóelengedést, ha az illető árvizkárosult teljes termése pusztult el. Mivel a károsultak legtöbbjének valami megmaradt a terméséből, tehát a régi törvény szerint nem lehetne szó adótörlésről, ezért van tehát szükség egy törvényerőre emelt újabb intézkedésre. Természetesen attól eltekintve, hogy a pénzügyigazgatóság a saját hatáskörében összeállította a kimutatást az árvizkárosultakról, az adóelengedést szükséges minden károsultnak külön kérnie.

— Ami a francia bizottság által javaslatba hozott intenzívebb adóbehajtás ügyét illeti, külön bizottság alakult, amely az erre vonatkozó tervezetet kidolgozza. A tervezet szerint minden jegyzői székhelyen a kincstár egy alkalmazottja nyerne beosztást, aki kizárólag az adóügyekkel foglalkozik és az adók behajtását intézi. A tervezetet annak kidolgozása után alkalmazni fogják egyik megyében, ahol a gyakorlatban próbálják ki és pótolják az esetleges hiányokat.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük igen tisztelt üzletfeleinket, hogy eddigi utazónk M. Emanuel ur nem utazik többé — házuk részére. Ujjonnan megbízott utazónk a legrövidebb időn belül Aradra érkezik.

Teljes tisztelettel:

MARCEL GUERLAIN
Parfümáruház, Paris.

— **Módosítják a konverziót.** Bucurestiből jelentik: Az Epoca szerint a valószínűleg június elején összeülő rendkívüli parlamenti ülészen a kormány törvényjavaslatot fog előterjeszteni a konverziós törvény módosításáról. Ugyanis meg kell hosszabbítani a jelenlegi törvény által megállapított terminusokat, mert nagyon lassu a jelentkezés menete. A hír nincsen még megerősítve, de komoly körökben beszélnek róla.

— **Mai aradi valutaárak.** Dollár 167.50, svájci frank 33.50, francia frank 6.80, cseh korona 5, dinár 2.75, pengő 22.50, schilling 19.50, font 628, lira 8.80. Devizák: Zürich 33.20, London 620, New-York 167.75, Prága 5, Bélin 40.50, Páris 8.68, Mikó 8.73.

Valódi tesztá-selymek és műselymek gyári árban kaphatók a

Segesvári selyemgyár lerakataiban.

Weisz Sandor
Str. Bratlanu (Weitzer J.-ucca) 2.
Crepe de chine 105 L. — Valódi nyersselyem 205 L.

Felomelték Aradon

a fehér kenyér árát

Az aradi ármaximáló bizottság ülése

Hétfőn délben ült össze Aradváros ármaximáló-bizottsága arra a rendkívüli ülésre, amelyet Radu Cornél dr. interimár-bizottsági elnök az aradi pékiparosok kívánságára hívott össze. Amint az *Aradi Közlöny* pünkösdi számában megírta, a földművelésügyi miniszterium rendeletileg a duplájára emelte fel a pékek kenyérbélyeg-illetékét és ez a tény váratlanul felborította a maximális árakat, amelyeket az eddigi kalkulatív alapokon állapított meg a város maximáló-bizottsága.

A bizottság rendkívüli ülésén az aradi pékiparosok képviselője, Scholtz Alajos kifejtette, hogy a miniszterium kényszeríti áremelésre a pékiparosságot, mert senki sem kívánhatja, hogy az új bélyegrendelet miatt kénytelenek legyenek műhelyeiket bezárni az aradi pékek. Kérte Aradváros vezetőségét, hogy a helyzetre való tekintettel járuljanak hozzá, hogy a kenyér árát legalább egy lejjel emelhessek. Aradváros interimár-bizottsága hosszas vita után oly értelemben határozott, hogy pontos és részletes kalkulációt kér a pékiparosoktól, amelyet kötelesek nyolc napon belül elkészíteni. Addig is, míg az új kalkulációt be nem terjesztik, amelyet természetesen újlag át fog nézni az ármaximáló-bizottság, a pékeknek megadták azt a jogot, hogy a luxuskenyér és a fehérkenyér árát felemeljék. Eszerint a fehér kenyér kilónkénti ára 7 lej, a luxuskenyér ára 8 lej lesz; a félbarna és az egész barna kenyér ára semmiféle változtatást nem szenvedett.

— **Megállapították az ipari szesz árát.** Hétfőn délben tartó, hosszas tárgyalások után, az állam végül is megállapította az ipari szesz átvételi árát. A szeszgyárosok ismételt energikus fellépésére a pénzügyminiszterium meg egy lejjel felemelte az általa eredetileg felkínált árát. A véglegesen megállapított átvételi ár a következő: loco gyár 16.50 lej literenként, loco raktár 17.50 literenként. Ez úgy érthető, hogy azokban a városokban, vagy községekben, ahol szeszgyár és állami raktár is van, 16.50 lejt, míg azokon a helyeken, ahol a szesz messzebb fekvő raktárba kell szállítani, 17.50 lejt fizetnek. A mezőgazdasági szeszgyárak, amelyek tudvalevőleg nyers szeszt gyártanak, mivel nincsenek finomító készülékeik, tíz százalékkal alacsonyabb árakat kapnak az államtól.

— **Az aradi háztulajdonosok Szövetségének közgyűlése.** Az aradi háztulajdonosok Szövetsége május hó 15-én tartotta meg idei közgyűlését, amely hű tükre volt úgy a háztulajdonosokat, mint a lakókat érintő mai sivár viszonyoknak. A közgyűlés elhatározta, hogy a víz-és gázdíjak leszállítása érdekében a legerélyesebb akciót fogja megindítani. A periferiákon lévő háztulajdonosok, ahol a Shone-csatorna még bevezetve nincs, azon panasszal fordultak a szövetséghez, hogy a pócegdör kitisztítási díja oly nagymérvű, hogy az a mai leszállított bérviszonyok mellett, sok esetben túlhaladja a házak jövedelmét. A közgyűlés elhatározta, hogy illetékes helyen a pócegdörtisztítási díj leszállítása iránt a szükséges lépéseket meg fogja tenni. Ezzel kapcsolatban a város vezetősége által kezdeményezett kéményseprő-díjaknak leszállítását is felszinen tartja és a maga részéről is azon lesz, hogy ezen díjak a mai viszonyokhoz mérten leszállíttassanak. A közgyűlés figyelmeztette a háztulajdonosokat, hogy az 1932-iki év eminens fontossággal bír minden egyes háztulajdonosra nézve, mert a jövő évben 5 évre lesznek megállapítva a házbéradók, még pedig az idej bérjövédalom alapján és erre vonatkozólag a szövetség minden egyes tagjának mihez tartás végett, a szükséges felvilágosításokat megadja.

— **Be kell jelenteni a devizavásárlásokat is.** A külföldi valuták behozatalának megtiltásáról szóló rendléttel kapcsolatban a kormány és a Banca Nationala mindent elkövet, hogy megakadályozza a spekulációt és hogy elejét vegye annak, hogy egyesek spekulatív célokból effektív valutává változtassák át devizáikat. A Banca Nationala vezetősége ezért oly értelmű rendeletet adott ki, hogy mindazok, akik devizákat vásárolnak a jegybanktól, kötelesek egyben bejelenteni azt is, hogy milyen céllal vásárolják a devizákat. Minden devizaeladásról külön nyilvántartást vezet ezután a Banca Nationala. Ezzel a módszerrel akarja elérni a jegybank, hogy minden egyes devizavásárlás céljával tisztában legyen.

Felreveznek Ön t akkor, ha „OLLA” helyett silány utánszatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje On is kimondottan az OLLA-t, mert az elismert és legjobbnak bevált „OLLA”-t eredeti csomagolásban.

Ha jól és olcsón akar vásárolni
cserépkályhát,
asztaltakaréktűzhelyt, falburkolatot,
keresse fel a
DUDI cserépkályhák lerakatát,
Bul. Reg. Ferd. No. 21. (v. Kovács Soma helyiségben)

Németország és Románia versengése a magyar sószállításért

Nehézkesen folynak Romániával a tárgyalások.

A Magyar Királyi Sójövédék igazgatósága és az Autonom Monopol Pénztár között — mint már jelentettük — megállapodás jött létre, amely szerint Románia próbaképpen 500 vagon sót szállít Magyarországnak és ha a só minősége megfelel és kompenzációra is módot találnak, akkor a további 6700 vagon sószükségletét is Romániából fogja fedezni Magyarország.

A német kormány — amint a tárgyalások ilyen állásáról értesült — megbízottakat küldött Budapestre, akik jelenleg azon fáradoznak, hogy a magyar piacot megtarthassák a német só számára. Megkönnyíti a németek munkáját az a nehézség is, amellyel az Autonom Monopol Pénztár a magyarországi sóexport ügyét intézi. Hogy a hosszadalmas eljárás elkerülhető legyen, mint értesülünk, a magyar Sójövédék felszólította az Autonom Monopolpénztárt, hogy küldje el megbízottait Budapestre, teljes felhatalmazással, az ügyek végleges rendezésére.

A Magyar Sójövédék — hogy előzékenységének tanujelét adja — mindaddig, amíg az Autonom Monopol Pénztártól választ nem kap, a németekkel is szünetelteti a tárgyalásokat.

— **Tárgyalások az új papírára vonatkozólag.** Bucurestiből jelentik: Tascu kereskedelemügyi miniszter tegnap hosszas megbeszéléseket folytatott a papirgyárosok megbízottaival az új árak dolgában. A tárgyalások nem fejeződtek be, azokat legközelebb folytatják.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
föld.

